



רע"פ 4234/17 - ח'אלד פיאד מחאמיד נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 4234/17

לפני: כבוד השופט י' אלרון

המבקש: ח'אלד פיאד מחאמיד

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (סגן הנשיא ר' שפירא, השופטת ת' נאות פרי והשופטת ב' טאובר) בעפ"ג 6124-03-17 מיום 27.4.2017

בשם המבקש: עו"ד ג'מאל מחאמיד
בשם המשיבה: עו"ד עמית אופק

החלטה

1. בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (סגן הנשיא ר' שפירא, השופטת ת' נאות פרי, השופטת ב' טאובר) בעפ"ג 6124-03-17 מיום 24.4.2017, במסגרתו נדחה ברובו ערעור על החלטתו של בית משפט השלום בחיפה (השופט ש' בנג'ו) בתו"ח 24381-06-10, מיום 23.2.2017.

רקע והליכים קודמים

2. בשנת 2010 הוגש נגד המבקש כתב אישום (ת"פ 24381-06-10; להלן: כתב האישום) המייחס לו ביצוע עבירות שונות על-פי חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965 (להלן: חוק התכנון והבניה), ואשר כלל שלושה אישומים שונים:

עמוד 1



האישום הראשון התייחס להקמתם של מבנים ללא היתר או בסטייה מההיתר שניתן על גבי מקרקעין הידועים כחלקה 31 בגוש 20323, במרחב התכנון המקומי (גלילי) של הוועדה המחוזית לתכנון ובניה חיפה (להלן: המקרקעין).

האישום השני התייחס לשימוש שעשה המבקש ללא היתר במקרקעין כמתחם אירועים וכמחסן לאחסון מיטלטלין הנדרשים להפעלתו.

במסגרת שני האישומים הראשונים יוחסו למבקש עבירות של שימוש ללא היתר, שימוש במקרקעין בסטייה מתוכנית ושימוש חורג בקרקע חקלאית, לפי סעיפים 204 (א), (ב) ו-(ג) לחוק התכנון והבניה, בהתאמה, ביחד עם סעיף 208 לחוק.

האישום השלישי התייחס לעבירות שעניין אי-קיום צו הפסקה שיפוטי וצו למניעת פעולות אשר ניתנו על ידי בית משפט השלום ביום 5.6.2008, לאחר שנודע כי המבקש המשיך לעשות במקרקעין שימושים שאינם חקלאיים, וזאת בניגוד לסעיפים 240 ו-249 ביחד עם סעיף 208 לחוק התכנון והבניה.

3. ביום 11.11.2012 הורשע המבקש, לאחר ניהול הוכחות, בעבירות אשר יוחסו לו בכתב האישום, לגבי 11 מבנים או עבודות בניה, ולמעט סככה שהקים המבקש על המקרקעין, אשר ביחס אליה זוכה מחמת הספק.

4. בגזר הדין מיום 8.1.2013 ציווה בית המשפט על המבקש להרוס את המבנים (למעט הסככה) ולפנות את ההריסות מן המקרקעין עד ליום 15.9.2013, אלא אם עד למועד זה יינתן למבקש היתר בניה כדין; כמו כן, הורה בית המשפט למבקש שלא לעשות שימוש שאינו כדין במקרקעין, וחייב אותו לחתום על התחייבות כספית להימנע מביצוע עבירה לפי סעיף 210 לחוק התכנון והבניה, וזאת למשך שלוש שנים החל מיום 15.9.2013. בנוסף קבע בית המשפט כי אם המבקש לא יבצע את צו ההריסה, תהא רשאית הוועדה המקומית לתכנון ובניה לבצעה ללא מגבלות זמן, ולהיפרע מן המבקש בגין ההוצאות הכרוכות בה. לבסוף, השית בית משפט השלום על המבקש מאסר על תנאי וקנס כספי, כמפורט בגזר הדין.

5. ערעור שהגיש המבקש על פסק הדין נדחה על-ידי בית משפט קמא (השופט א' אליקים) בע"פ 36090-01-13 מיום 4.9.2013. בקשת רשות ערעור אשר הוגשה לבית משפט זה נדחתה אף היא (השופט א' שהם) ברע"פ 7135/13 מיום 17.9.2013.

6. ביום 25.6.2013 הגישה המשיבה לבית-משפט השלום בחיפה בקשה לפי פקודת בזיון בית משפט (להלן: בקשת בזיון בית משפט), מאחר שגרסה כי המבקש נמנע מלהרוס את כלל המבנים מושא הצווים השיפוטיים.

7. במקביל, ביום 31.3.2014 הגישה המשיבה לבית משפט השלום בחיפה כתב אישום נוסף נגד המבקש בגין אי-קיום צו שיפוטי, המתייחס להימנעותו מלקיים במלואו את צו ההריסה וכן לבנייה בלתי חוקית נוספת שבוצעה על המקרקעין בחלוף הזמן (ת"פ 61747-03-17; להלן: ההליך המקביל). אציין, למען שלמות התמונה, כי תיק זה עודנו תלוי ועומד.



8. בפסק דינו מיום 23.2.2017, אשר ניתן לאחר שמיעת ראיות, קיבל בית משפט השלום את בקשת בזיון בית המשפט, תוך שקבע כי המבקש מבצע במקרקעין שימוש שאינו חקלאי בניגוד לצווים; כי למרות טענת המבקש לפיה מכר את המקרקעין לבנו, זיקתו לנכס נותרה בעינה לעניין אחריותו לביצוע צווי ההריסה ולהפרת הצווים בנוגע לשימוש הלא-חקלאי; וכי צו ההריסה חל על כל פריטי הבנייה שפורטו בכתב האישום למעט הסככה, והופר בכך שלא כל המבנים המפורטים בו נהרסו.
9. בעקבות קבלת הבקשה, גזר בית המשפט על המבקש קנס נמשך בן 3,000 ש"ח עבור כל יום של שימוש חורג במקרקעין, וכן קנס מיידי בסך 10,000 ש"ח.
10. המבקש ערער על פסק הדין לבית משפט קמא. בערעורו טען כי לשונו של צו ההריסה מאפשרת להותיר על כנם מבנים נוספים מלבד הסככה, וכי העביר את זכויותיו בנכס לבנו, ולכן לא היה מקום לתת נגדו צווים מכוח פקודת בזיון בית משפט.
- בנוסף טען המבקש כי בית משפט השלום נמנע מלשמוע עדויות נוספות או לעיין בפרוטוקול דיוני בית המשפט בשלביו המוקדמים של התיק, אשר התקיימו בפני מותב קודם. לגישת המבקש, בית המשפט שגה בקובעו קביעות עובדתיות בהליך מעין-פלילי של בקשת בזיון בית משפט מבלי לשמוע עדויות.
11. טענותיו של המבקש נדחו - ברובן המכריע - בידי בית משפט קמא, אשר הותיר על כנה את החלטת בית משפט השלום, זולת ביחס לקנסות, שבהם מצא להתערב. במסגרת זו הופחת הקנס היומי ובוטל הקנס המיידי. זאת, בעקבות הקביעה כי קנס זה מהווה עונש לגבי ההפרה בעבר, ואינו עולה בקנה אחד עם היותו של ההליך לפי פקודת בזיון בית משפט צופה פני עתיד.
- בקשת רשות הערעור
12. בבקשה שלפניי משיג המבקש על קביעותיו של בית משפט קמא בשלושה מוקדים:
- ביחס לעצם קיום ההליך טוען המבקש כי המסכת העובדתית והמשפטית אליה מתייחס ההליך הפלילי זהה לזו העומדת במרכז ההליך לפי פקודת בזיון בית-המשפט. משכך, לטענת המבקש, ניהול שני ההליכים במקביל מעמיד אותו בסיכון כפול ומעורר חשש להכרעות סותרות ויצירת מעשה בית דין, דבר אשר פוגע בזכותו להתגונן.
- ביחס לשמיעת הראיות טוען המבקש כי קיימת סתירה בין קביעת בית משפט השלום לפיה אין לשמוע ראיות בהליך בזיון בית משפט כלל, לבין האופן בו פורשה הקביעה על ידי בית משפט קמא - הסתפקות בראיות שהצטברו בשלביו המוקדמים של ההליך. עוד טוען המבקש כי שגה בית משפט קמא בקובעו כי הכרעותיו העובדתיות של בית משפט השלום נסמכות גם על העדויות שנשמעו על ידי המותב הראשון שישב בדיון, וכי בפועל לא היה לו יומו בבית המשפט.



ביחס לקביעה כי הצווים הופרו על-ידי המבקש, נטען, במישור העובדתי, כי בית משפט קמא שגה בקובעו כי המבקש עודו מחזיק ב-40% מהנכס. לשיטת המבקש, טעות זו נבעה מסירובו של בית המשפט לשמוע עדים רלוונטיים. במישור המשפטי, נטען כי לנוכח טענותיו של המבקש ביחס ללשונו הדו-משמעית של הצו, הכרעתו של בית משפט קמא עומדת בסתירה להלכה לפיה כל ספק לגבי נוסח ההחלטה המבוצה יפעל לטובת הנאשם בבזיון בית משפט.

13. המשיבה מתנגדת לבקשה. לעמדת המשיבה, לא רק שעניינו של המבקש אינו מעורר כל שאלה בעלת חשיבות ציבורית, אלא שהבקשה מורכבת רובה ככולה מחזרה על טענות אשר התבררו בערכאות קודמות, ומהעלאת טענות חדשות שלא הועלו בפני הערכאות קמא, ומשכך אין מקומן להישמע במסגרת בקשת רשות ערעור "בגלגול שלישי".

באופן פרטני, ביחס לטענת כפל ההליכים מפנה המשיבה לפסיקת בית משפט זה אשר לפיה, לעמדת המשיבה, אין מניעה מניהול הליך מכוח פקודת בזיון בית משפט במקביל להליך פלילי לפי סעיף 210 לחוק התכנון והבניה.

דיון והכרעה

14. לאחר עיון בבקשה, על נימוקיה ונספחיה, הגעתי לכלל מסקנה כי דינה להידחות.

15. הלכה היא כי אין מעניקים רשות ערעור שנייה אלא אם הבקשה מעוררת סוגיה עקרונית, בעלת חשיבות כללית – משפטית או ציבורית, או שיקולי צדק ייחודיים לנסיבות אותו מקרה. המקרה שלפנינו אינו נמנה עם אותם מקרים חריגים.

16. עיון בבקשה מלמד כי הטענות המפורטות בה, רובן ככולן, הועלו ונדונו בפני בית משפט השלום ובית משפט קמא ונדחו, ומשכך נראה כי הבקשה מהווה ניסיון פסול לביצוע "מקצה שיפורים" (רע"פ 7665/16 א. סביח למסחר כללי בע"מ נ' מדינת ישראל - משרד התמ"ת (14.11.2016)).

17. באשר לטענת כפל ההליכים, הרי שמדובר בטענה חדשה שלא הועלתה לפני בית משפט קמא במסגרת הערעור, ואין להתירה במסגרת בקשה למתן רשות ערעור "בגלגול שלישי" (ראו: רע"פ 6/15 ברזובסקי נ' מדינת ישראל (01.01.2015); ע"פ 7330/15 חננאל נ' עיריית חיפה (02.11.2015)).

יתרה מזאת, ובבחינת למעלה מן הצורך, אציין כי החלטתו של בית משפט קמא על ביטול הקנס המיידני נבעה מרצונו להבטיח שהעונשים שנגזרו על המבקש מכח ההליך לפי פקודת בזיון בית משפט תואמים את תכליתו, ואינם מערבים שיקולים עונשיים שאינם ממין העניין. בכך עמד בית משפט קמא היטב על הבדלי התכליות בין ההליכים השונים, ובהחלטתו זו לא ראיתי מקום להתערב.



18. ביחס לשמיעת הראיות, מקובלת עליו קביעתו של בית משפט קמא שלפיה התשתית העובדתית שעליה ביסס משפט השלום את הכרעתו כללה גם את הראיות שהוצגו בתחילת ההליך. הוא הדין גם ביחס לטענותיו של המבקש בדבר מכירת הנכס ופירושו של צו ההריסה.

19. לבסוף, לא מצאתי כי נסיבותיו הפרטניות של המבקש מעוררות שיקולי צדק או חשש לעיוות דין, זאת בשים לב לעובדה שההליכים בעניינו של המבקש מוצו עד תום, לרבות הגשת בקשות רשות ערעור חוזרות לבית משפט זה, ובמסגרת זו זכה המבקש להזדמנות לשטוח את טענותיו באופן יסודי ומקיף.

קביעה זו מתעצמת לאור התנהלותו של המבקש, המתאפיינת ב"גרירת רגליים" והיעדר שיתוף פעולה עם רשויות האכיפה, באופן אשר מונע את הגעת ההליכים בעניינו – המתנהלים כבר במשך קרוב לעשור – לסיומם.

20. אשר על כן, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, י"א בניסן התשע"ח (27.3.2018).

ש ו פ ט